

Er zijn drie soorten preventiemaatregelen: het gevaar uitschakelen, risico's beperken en schade voorkomen.

Fiche 2.2. Soorten preventie

Preventie

Preventie is "alle maatregelen die voor heel de organisatie, voor een groep werkposten of functies, of voor een individu genomen worden om risico's te voorkomen, schade te vermijden of de schade te beperken".

Drie soorten risicopreventie

Er zijn drie soorten risicopreventie om aan het preventieprincipe dat in de wet wordt beschreven te beantwoorden: primaire, secundaire en tertiaire risicopreventie.

1. Primaire preventie

Primaire preventiemiddelen zijn bedoeld om risico's te vermijden door het gevaar of de oorzaken van gezondheidsproblemen op het werk uit te schakelen of minstens te verminderen. Ze moeten dus als eerste in overweging genomen worden.

Voorbeelden...

- asbest moet verwijderd of vervangen worden door een minder gevaarlijk product.
- opvoeders moeten de kans krijgen om afwisseling te brengen in hun activiteiten met begunstigen, zodat ze hun werk niet beu worden.

2. Secundaire preventie

Als wat gevaarlijk is niet afgeschafd kan worden, moet het risico beperkt worden om schade te voorkomen; bijvoorbeeld door persoonlijke en/of collectieve beschermingsmiddelen te voorzien. We noemen dit secundaire preventie.

Voorbeelden:

Beroepen in de gezondheidszorg die met biologische risico's (virussen, bacteriën, parasieten) te maken krijgen, kunnen het risico op besmetting beperken door:

- collectieve beschermingsmaatregelen: toegang tot de bron van de infectie beperken, de werkruimtes en het werk herorganiseren, de ventilatie aanpassen.
- persoonlijke beschermingsmaatregelen: regelmatig de handen wassen, zich omkleden voordat men de werkpost of instelling verlaat, handschoenen dragen.

Psychosociale risico's verbonden aan de aanwezigheid van begunstigen kunnen voorkomen worden door in te grijpen op twee vlakken:

- de arbeidsplaatsen: door opvangruimten zo in te richten dat gewelddaden voorkomen worden (geen schaar, nietmachine en andere voorwerpen die als wapen of projectiel kunnen gebruikt worden open en bloot laten liggen), lawaai vermijden (nagaan hoe lawaaiërie ruimtes eventueel akoestisch geïsoleerd kunnen worden) enz.
- de organisatie van het werk: werken in teams van twee stimuleren; evaluaties en teambegeleiding invoeren; gespreksgroepen oprichten, functieomschrijvingen opstellen, enz.

3. Tertiaire preventie

Tertiaire preventiemaatregelen, ten slotte, zijn bedoeld om de effecten van de schade te beperken of het lijden te verzachten als de andere preventiemaatregelen mislukt zijn.

Het zijn maatregelen die genomen moeten worden in probleemsituaties. Er moeten, met andere woorden, procedures ingevoerd worden.

Bijvoorbeeld... Wat doe je als iemand van de trap valt? Als een begunstige weglooft? Bij een beginnende brand, bij lichamelijk en/of verbaal geweld door een derde en bij pesterijen en seksuele intimidatie?

We kunnen niet genoeg benadrukken dat iedereen moet meewerken aan het opstellen van die preventiemiddelen: de inzet van zowel besluitvormers als van de betrokken werknemers is noodzakelijk.

Het drieluik van preventie: Gevaar - Risico - Schade

Risico's voorkomen door de Gevaren uit te schakelen
Schade voorkomen door de Risico's te beperken
Schade beperken.